

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb,
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és nyomdájában és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A 48-as törvények ünnepe.

Zombor, 1897. február 22.

Szombaton nagyon érdekes ülése volt a képviselőháznak. Erdekessé tette azt Kossuth Ferencnek ismert indítványa, de főleg Bánffy báró miniszterelnöknek az ezen indítványra adott válasza.

Az ellenzék részéről annyira kényesnek hirdetett ügy simán nyert megoldást. A helyes megoldást Bánffy Dezső államférfiui tapintata teremtette meg. Az egész ország közvéleménye megnyugvással vette tudomásul a leghelyesebb megoldást s gratulál érte a népszerű miniszterelnöknek.

A higgadt, mérsékelt magyar közvéleménynek az az álláspontja nemzeti föltámadásunk, dicsőséges önvédelmi harcunk fejleményeivel szemben, hogy még nem érkezett el az ideje a történeti kritikának.

Ezt az álláspontot tüzetesebben okadatolni józan eszű magyar ember előtt fölösleges. Nem említvén a feszélyező személyi tekinteteket, elég ráutalni egyszerűen azokra az éles és kiegyenlíthetetleneknek látszó ellentmondásokra, melyek döntő fontosságú események megítélése körül viaskodnak.

Hiszen derűs, nyugodt öregségének napjait éli ma is köztünk, teljes visszavonultságban az a férfiú, kire ép a szabadságharc kultuszának legfanatikusabb hirdetői „feszítsd meg-et“ kiáltanak, míg a közvéleménynek magasabb, tisztultabb rétegei benne látják, becsülik és bámulják modern epopeiánk legdicsőbb hőjét, a legmagasabb jellem-nagyságát.

Ily körülmények között valóban nem csupán a saját személyes érzületét tolmácsolta Bánffy Dezső báró miniszterelnök, hanem minden igaz magyar hazafiét, mikor elismerését nyilvánította Kossuth Ferenc mérsékelt eljárásáért, melyet ily kényes kérdés parlamenti szerepeltetése körül kifejtett.

Vizsont azonban a miniszterelnök is jogosan számot tarthat az általános elismerésre, szerencsés gondos kézzel megtalálván az egyedüli helyes, minden jogosult várakozást kielégítő, megnyugtató megoldást.

Hogy ez a törvényhozás véleményében így is van, arról tanuskodik a névszerinti szavazás eredménye.

Maga a dolog érdeme, a nemzeti kegyelet nyilvánítása nem olyan természetű, hogy kívánná, sőt egyáltalában megütné e nézeteltéréseket.

Nincs ebben az országban olyan erkölcsösült, erkölcsileg törpe epigon, kinek szívében ne dobogtatná meg büszke örvendezéssel ama nagy időnek eseményei.

A modern Magyarország a 48-nak 67 ben helyreállított jogfolytonosság alapján épült föl, csak természetesen, hogy mindnyájan hálás kegyelettel övezzük soha el nem avuló emlékezetét.

Ez okon végzetes hibának tartottuk, hogy eddigelé az ország legnagyobb részében az aktuális politika mérhetetlenül alacsonyabb céljaira a függetlenségi párt igyekezett kizárólag magának kiszajátítani a nemzeti újjászületés, hősi feltámadás emlékezetének megünneplését.

Örömmel láttuk, tapasztaltuk a Kossuth Ferenc nyilatkozatából, hogy az ő tágabb világnézete is ellentmond ennek a szükkeblű, kártékony önzésnek, a kegyeletet devalváló kapzsi értékesítésnek.

Ennek a méltóbb felfogásnak óhajtuk, hogy a gyakorlatban is érvényesüljenek természetesen, logikus következményei.

Van erre mód és alkalom a szabadságharc emlékének társadalmi ünneplésénél, a hol kívánatos, hogy semmiféle politikai pártkülönbség ne juthasson ezentul kifejezésre, hanem a közös, nagy érzés oltártüzénél minden magyar ember meggyújthassa a maga haza és szabadságszeretetének házi mécsesét.

A politikai kegyelet legmegfelelőbb, leg-egyetemlegesebb kifejezési módját a miniszterelnök terjesztette a parlament elé.

A nemzeti közszellemnek, közérzetnek legmagasabb politikai képviselése, a törvényhozás

nem mulasztja s nem mulaszthatja el kegyeletes kötelességének ünnepélyes teljesítését.

Ebben a cselekvésben a törvényhozás egészének, a nemzetnek s a korának kell résztvennie.

Erre nézve tett kötelező ígéretet a miniszterelnök s ebben minden igaz magyar hazafi örömmel megnyugodhatik.

Nincs okunk és jogunk kételkedni a függetlenségi párt vezérének félreérthetetlen őszinteségű nyilatkozatában s így fölösleges óvatást tennünk bármilyen tüntetési szándék ellen.

Ép ez a nyugodtság, politikai tisztesség engedi bizton remélnünk, hogy a magyar nemzet, mint már oly sok és nehéz válság között, úgy most is, a politikai kegyelet ünnepélyes manifesztálásában fényes bizonyítékát fogja szolgáltatni politikai érettségének.

Oly sok gyászos s oly kevés örvendetes évfordulója van ezeréves történetünknek, hogy inkább kell magunkat mérsékelnünk az öröm, semmint az elbusulás elragadtatásaitól.

Koronás királyunk emberi jellem-nagysága, magasatos uralkodói hűsége, zavartalan, tiszta együttérzése a magyar nemzet alkotmányos haza és szabadságszeretetében drága kezesség nekünk, hogy most is az ő felséges közmunkálása fogja megkoronázni ünnepünk pompáját.

A 48-ban megalkotott törvények megújított nemzeti létünk, modern államiségünk fundamentumai.

A szabadelvű kormányzati rendszer békés, erőteljes, céltudatos munkássága folytán, hála a magyar nemzet hagyományos külön gondviselésének, odáig haladtak közállapotaink, hogy az alapvetel felszázados évfordulója együtt megünnepeljük az új Magyarország bokréta ünnepét is.

Ez helyes, okos, méltó. Szerencse, hogy ma napság már alig is akad olyan hőbortos álmodozó, ki a tetőt volna kész felgyujtani jubiláris illumináció okáért.

Vármegyei közgyűlés.

Zombor, 1897. február 22.

Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tartott.

A közgyűlésen dr. Vojnits István főispán elnökölt, a kit belépésekör a bizottsági tagok lelkesen megjelentek. Elnöklő főispán a jegyzőkönyv vezetésével Vojnits István főjegyzőt, a szólni kívánók feljegyzésével pedig Léderer Pál aljegyzőt bizta meg.

A közgyűlésről a következő tudósítást adjuk: Belügyminiszeri rendelet a korsomák, sörházak és pálinkamérésekről alkotott szabályrendelet jóváhagyása tárgyában. — A jóváhagyási záradékkal ellátott szabályrendelet meghirdetettik s a meghirdetéstől számított negyedik nap lép életbe.

Honvédelmi miniszeri intézkedés az 1897-ik évi loavató bizottságok megalakítása tárgyában. — A megünnepelt elnöki állásra Latinovits Géza bizottsági tag választott meg.

Zemplén vármegye közönségének átirata egy magyar-görög katolikus püspökség felállítására. — Pártoló felterjesztés intéztetik a kormányhoz.

Nyitra vármegye közönségének átirata a közegészségügyi közszolgálat és közigazgatás államosítása tárgyában. — Tudomásul vétetik.

Szabolcs vármegye közönségének átirata a közigazgatás helyes kezelésének biztosítása iránti feliratának pártolása tárgyában. — Tudomásul vétetik.

Heves vármegye közönségének átirata a kvótá-emelés ellen intézett feliratának pártolása tárgyában. — Tudomásul vétetik.

A vármegyei közegészségügyi bizottság jelentése a Garán felállítandó gyógyszerár tárgyában. — A gyógyszerár felállítására véleményeztetik.

Alispáni előterjesztés az árva- és szerzetsház telkenél szükséges kerítés és járda-építési költségeire 558 ft 03 kr engedélyezése iránt. — Engedélyeztetik.

A vármegye alispánjának előterjesztése a zentai csatakép és kerete vám- és csomagolási költségeinek fedezése iránt. — A belügyminiszer jóváhagyásának kikérése mellett engedélyeztetik.

Alispáni előterjesztés Uj-Verbász községben létesítendő toloncállomás iránt. — A toloncállomás felállítására elhatározatottak.

A megyei árvaszék 49014/árv. 1896. sz. alatt kelt jelentése Kopping Jakab volt Csonopla községi közgyám kérvénye tárgyában államadóssági kötvények

kamat különbözetéből előállott hiány megtérítése iránt. — A jelentés értelmében a kérvénynek nem adatik hely.

A megyei árvaszék 49015/árv. 1896. sz. a. kelt jelentése Pálty Rókus volt Csonopla községi közgyám kérvénye tárgyában, államadóssági kötvények kamat különbözetéből előállott hiány megtérítése iránt. — A jelentés értelmében a kérvénynek nem adatik hely.

Tiszti ügyész jelentése Vojnics László és Guidó által Zákó Péter és társai, egy a vármegye közönsége ellen indított per eredményéről. — Vojnits László és Guidó 18,000 ft és jár. erejéig indítottak pert a vármegye ellen; a perben a megye marasztaltatván, az alispán felhatalmaztatott a kérdéses összeg kiűzetésére.

Az 1896. évi december hó 22-én megtartott évnegyedi rendes közgyűlésből kiküldött bizottság jelentése a vármegyei házi- és árpenztár megvizsgálása tárgyában. — A bizottság a pénztárakat rendben találta; a jelentés tudomásul vétetik.

Racsmany Márton és társai mélykúti lakosok felebbezése a Mélykúton megejtett előjáró választás ellen. — A választás megerősítettik.

Mészáros József és társai, továbbá Heiler Péter és társai ó-morovici lakosok felebbezése az Ó-Morovicán megejtett előjáró választás ellen. — A választás megerősítettik.

Jojkits Pál turiai lakos felebbezése a Turian megejtett II-od bírói választás ellen. — A választás megerősítettik.

Petrás Andor és társai felebbezése Ada község képviselőtestületének ügyészválasztás iránt hozott határozata ellen. — A felebbezés elutasításával a határozat jóváhagyatik.

Szauter Gyula kántor-tanító felebbezése Vaskút község képviselőtestületének a kenderföld kihasítása tárgyában hozott határozata ellen. — A képviselőtestület határozata jóváhagyatik.

Possert Mihály és társai felebbezése Gajdobra község képviselőtestületének a plébániai szolgálmányok megváltása tárgyában hozott határozata ellen. — Pótlás végett kiadatik a főszolgabírónak.

Litzinger János és társai sztanisits lakosok felebbezése a község képviselőtestületének a kántor-tanító állás ketté választását megtagadó határozata ellen. — A község határozata jóváhagyatik.

Schvarcz Frigyes körallatorvos felebbezése O-és Uj-Szivac községek képviselőtestületének látogatási díjai tárgyában hozott határozata ellen. — Látogatási díjak megállapítatnak.

Zenta város képviselőtestületének a tűzrendészeti szabályrendelet megváltoztatását célzó határozata s az ellen Bergel Antal és társai felebbezése. — Jóváhagyatik.

Zenta városának ideiglenes mérnök alkalmazása iránti határozata. — Feloldatik.

Gyurgyevő község képviselőtestületének az előjárók és rendőrök fizetéseinek leszállítását célzó határozata. — Feloldatik.

Gara község képviselőtestületének határozata a baja-zombor-ujvidéki h. é. vasút törzsrészevényeinek vételére felhasznált 5600 ft regale-kártalanítási kötvénynek visszatérítése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Ada község képviselőtestületének határozata Szarvas Gábor szobrára megszavazott 500 ft adomány tárgyában. — Jóváhagyatik.

Tovarisova község képviselőtestületének határozata apaállatok beszerzési és eltartási költségeinek fedezése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Kis-Hegyes község képviselőtestületének határozata az előfogatások és kisbírák fizetésének felemelése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Uj-Palánka község képviselőtestületének határozata a tandíj ujabbi megállapítása tárgyában. — Feloldatik.

Veprovac község képviselőtestületének határozata kenderátatási díjak szedése tárgyában és ez ellen Krüner Konrád és társai veprováci lakosok által beadott felebbezés. — Jóváhagyatik.

Béreg község képviselőtestületének határozata a községi jegyző jutalmazása tárgyában. — Jóváhagyatik.

O-Soóvé község képviselőtestületének határozata a községi vadászterület bérbeadása tárgyában. — Jóváhagyatik.

O-Kanizsa község képviselőtestületének határozata a községi vadászterület bérbeadása tárgyában s ez ellen Witt Ignác adorjáni lakos által beadott felebbezés. — A határozat feloldatik.

Zenta r. t. város képviselőtestületének határozata özv. Szvorcsik Györgyné segélyezése tárgyában. — A község 5 ft havi segélyt szavazott meg; jóváhagyatik.

Ugyanannak határozata az ipariskolai hitoktató díjazása tárgyában. — Feloldatik.

O-Sztapár község képviselőtestületének határozata a róm. kath. iskola elhelyezése tárgyában. — Feloldatik.

Sztanisits község képviselőtestületének határozata az ottani polgári kaszinóval kötött egyezés tárgyában. — Jóváhagyatik.

Csonopla község képviselőtestületének határozata a trachoma betegek gyógykezelése fejében a községi orvos jutalmazása tárgyában és ez ellen dr. Longauer Lajos felebbezése. — A község elutasító határozata jóváhagyatik.

Kiszács község képviselőtestületének határozata a községi kertész díjazása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Titel község képviselőtestületének határozata Janits János és Zitta János tanítók részére a községfőlektől

750 □ ölyi területnek átengedése tárgyában. — Jövahagyatik.

Bajsa község képviselőtestületének határozata a község felesleges készpénzkészletének elhelyezése tárgyában. — Tudomásul vetetik.

Szántova község képviselőtestületének határozata a községi jegyző napidíjátalányának megállapítása tárgyában. — Feloldatik.

Bács-Földvár község képviselőtestületének határozata Kulinyi Mór izr. tanítónak adandó előleg tárgyában. — Jövahagyatik.

Bács-Feketehegy község képviselőtestületének határozata a Szél Sándor ingatlanára vezetett zálogjog törlése tárgyában. — Jövahagyatik.

Cservenka község képviselőtestületének határozata a Judt Péter ingatlanára vezetett zálogjog törlése tárgyában. — Jövahagyatik.

O-Becse község képviselőtestületének határozata a Dudás Mátyásnak eladott községi ingatlan tárgyában. — Jövahagyatik.

O-Kanizsa község képviselőtestületének határozata egy 50,000 frtos kölcsön felvétele tárgyában. — Jövahagyatik.

Bulkesz község képviselőtestületének határozata a regálé kártalanítási kötvény eladása folytán a községi törzsvagyonban előállott hiány pótlása tárgyában. — Feloldatik.

O-Kanizsa község képviselőtestületének határozata az ovodai dajka díjazása tárgyában. — Jövahagyatik.

Titel község képviselőtestületének határozata Miklós Istvánnak adandó házhely tárgyában. — Jövahagyatik.

O-Becse község képviselőtestületének határozata a felépítendő gőzfürdő vállalkozójának segélyezése tárgyában. — Pótlás végett kiadatik a fűszolgabíróknak.

Ada község képviselőtestületének határozata Cseh János és Beleszlyin Mária tanítók korpótléka tárgyában. — Jövahagyatik.

Gyulafalva község képviselőtestületének a jegyzői lak és községháza felépítését megtagadó határozata és ez ellen Székely Sándor felebbezése. — Jövahagyatik.

O-Kanizsa község képviselőtestületének határozata a kántorlak kijavítása tárgyában. — Jövahagyatik.

Ugyanannak határozata a gőzhajó-állomás tetejének elkészítése tárgyában. — Pótlás végett kiadatik.

Bács-Petrovszellő község képviselőtestületének határozata az ovoda lakbéré tárgyában és ez ellen Molnárné Magyar Berta felebbezése. — Jövahagyatik.

Gyulafalva község képviselőtestületének határozata az anyakönyvi helyiség bebutorozása tárgyában és ez ellen Székely Sándor felebbezése. — A határozat feloldatik.

Alsó-Kovil község képviselőtestületének határozata a községi jegyző javadalmazásának emelése tárgyában. — Jövahagyatik.

Ada község képviselőtestületének határozata a tanítói földön emelt épület megváltása tárgyában. — Jövahagyatik.

Bács község képviselőtestületének határozata a fogyasztási adó kezelése tárgyában. — Feloldatik.

Káty község képviselőtestületének határozata az iskola felépítése és a jegyzőlak átalakítása tárgyában. — Jövahagyatik.

Gospodince község képviselőtestületének a trachomás betegek gyógyítása fejében a községi orvos díjazását megtagadó határozata és ez ellen dr. Leichter Izidor felebbezése. — Jövahagyatik.

Parabuty község képviselőtestületének határozata a fogyasztási adókezelők díjazása tárgyában. — Jövahagyatik.

Bács-Martonos község képviselőtestületének határozata az ottani önkéntes tűzoltó egyesület segélyezése tárgyában és ez ellen a nevezett egyesület által beadott felebbezés. — Jövahagyatik.

O-Kanizsa község képviselőtestületének határozata az ovodai helyiség és a polgári iskola átalakítása tárgyában. — Jövahagyatik.

O-Futtak község képviselőtestületének határozata a baja zombor-újvidéki h. é. vasút részére átengedett ingatlanok elidegenítése tárgyában. — Jövahagyatik.

Bács-Martonos község képviselőtestületének határozata egy toronyóra elkészítése tárgyában és ez ellen Szeffried József és társai felebbezése. — Jövahagyatik.

O-Becse község képviselőtestületének határozata a felső- és alsó-rét felszántása tárgyában és ez ellen a község előjárósága, valamint Grünbaum Sándor és társai által beadott felebbezés. — A határozat feloldatik.

Gyurgyevó község képviselőtestületének határozata az egyes alapokból kölcsönzött összegek visszatérítése tárgyában. — Pótlás végett visszaadatik.

Bajmok község képviselőtestületének határozata a kántorlak eladása tárgyában. — Feloldatik.

Zenta r. t. város képviselőtestületének határozata Boros Gergely és társainak a város részére szükséges munkálatoknál való alkalmazása s az ekként felmerülő kiadás tárgyában. — Jövahagyatik.

O-Becse község képviselőtestületének határozata a nagyvendéglő kijavítása és átalakítása tárgyában. — Jövahagyatik.

Bedán község képviselőtestületének határozata egy új vágóhid felépítése tárgyában. — Jövahagyatik.

Krusevlya község képviselőtestületének határozata a községi baba fizetésének felemelése tárgyában. — Jövahagyatik.

Bács-Földvár község képviselőtestületének Steinfeld David községi írnok visszatartott felzésének kiutalványozását megtagadó határozata és ez ellen nevezett által beadott felebbezés. — Jövahagyatik.

Bács-Keresztur község képviselőtestületének határozata a fogyasztási adó megváltása tárgyában. — Jövahagyatik.

Gospodince község képviselőtestületének határozata Vladiszávyevits Teodóra segélyezése tárgyában. — Jövahagyatik.

Topolya község képviselőtestületének határozata a Rác Ferenc volt adószedő részére adandó törleési engedély tárgyában. — Jövahagyatik.

Rigyeica község képviselőtestületének határozata a községi jegyzőnek hivatalos teendői és a kiktűtetési alkalmával a megye területén felmerülő vasúti költségek évi átalanlyösszegben való megállapítása tárgyában. — Jövahagyatik.

Kubator Lázár Gara községi árvtári adós tartozásának az ottani árvtári tartalékalapból leendő fedezése tárgyában hozott községi képviselőtestületi határozat. — Jövahagyatik.

Zenta rendezett tanácsú város árvapénztárának 1895. évi számadása. — Jövahagyatik.

Német-Palánka község árvapénztárának 1895. évi számadása. — A felmentvény kiadatik.

O-Kanizsa község árvapénztárának 1896. első felévi számadása. — A felmentvény egyelőre nem adatik ki.

Rác-Militics község árvapénztárának 1895. évi számadása. — A felmentvény megadatik.

Veprovác község árvapénztárának 1895. évi számadása. — A felmentvény megadatik.

Uj-Verbász község árvapénztárának 1895. évi számadása. — A felmentvény megadatik.

Zenta rendezett tanácsú város képviselőtestületének határozata a tulajdonát képező regálékártalanítási kötvény eladása folytán törzsvagyonában előálló hiány mikénti pótlása, illetve az e tárgyban hozott törvényhatósági határozat megváltoztatása iránt. — A képviselőtestület határozata ismét feloldatik.

Ada község képviselőtestületének határozata a Beslin Milos és Kelemen János ellenében megállapított mulasztási összeg elengedése iránt. — Jövahagyatik.

O-Soóvé község kérvénye 1897. évi költségvetésének kiigazítása iránt. — A kérelemnek hely adatik.

Temerin község képviselőtestületének határozata az 1893. évi közpénztári számadásból folyólag megállapított 70 frt 91 kr marasztalási összeg elengedése iránt. — A határozat feloldatik.

Zenta város képviselőtestületének határozata az 1896. évi városi költségvetés egyes címeinél hitelezve engedélyezése tárgyában. — Jövahagyatik.

Filippova község képviselőtestületének határozata behajthatlan régi községi adóhatalékok leírása tárgyában. — Jövahagyatik.

Ada, Borsod, O-Becse, O-Kanizsa községek és Zenta r. t. város 1897. évi költségvetése. — A költségvetések elfogadtnak illetve megállapítottak.

Apatin és Bácsföldvár községek, ugy Zenta r. t. város 1896. évi és Gyulafalva község 1897. évi pótköltségvetése. — Megállapítottak.

Déronya község 1889., 1890., 1891., 1892., 1893. és 1894. évi, Bulkesz, Filipova, Bács-Feketehegy, Uj-Verbász és Uj-Futtak községek 1895. évi közpénztári számadásai. — Részben marasztaló, részben felmentő határozat hozatik.

A titeli rétkelő bizottság által bemutatott 1896. évi pótköltségvetés. — Megállapítottak.

Dr. Waldner József ó-becsei lakos orvostudori oklevelének meghirdetése. — Meghirdetettik.

Dr. Steinicz Gábor bács-feketehegyi lakos orvostudori oklevelének meghirdetése. — Meghirdetettik.

Dr. Freund Lajos mélykúti lakos orvostudori oklevelének meghirdetése. — Meghirdetettik.

Dr. Simonovics Antal kerynjai lakos egyetemes orvostudori oklevelének meghirdetése. — Meghirdetettik.

O-Becse község határozata új községi kórház építése tárgyában. — Elvileg jóváhagyatik, de a szültséges pótlások eszközzése végett visszaadatik.

A közigyűlés d. e. 1/2 11 órakor dr. Vojnits István főispán elnökletével ért véget.

A jegyzőkönyvet ma délután hitelesítik.

A fertőző betegségekről és járványaikról.

Irta: Dr. Thim József.
(Folytatás.)

V.

A fertőző betegségek közveszélyt hoznak az ország lakosságára, ezért az ellenték való küzdelem állami feladatot képez. A kormány által hozott törvények és kiadott rendeletek szabják meg a módot, mely szerint kell eljárni, hogy sikeresen védekezhessünk. A fertőző betegségekre vonatkozó törvények és rendeletek végrehajtásával közvetlen a törvényhatóságok, illetve községek és elsőfokú hatóságok, illetve községek megbízva. Nem orvosok végzik tehát az egészségügyi közigazgatási dolgait; az orvosok csak mellérendelt szakközvegek, aránylag nagyon rossz fizetéssel. A legtöbb törvényhatóságnak nincs is egészségügyi alapja, úgy hogy a fertőző betegségekből eredő költségek teljesen a szegény községek nyakába szakadnak.

Ebbeli közigazgatásunkkal olyannyira visszamaradtunk, hogy a szomszéd Románia is elhagyott már bennünket.

Az 1876. XIV. egészségügyi törvénynek a járványokról szóló része ma már elavult; és helyette a belügyminiszter rendeleteket léptetett életbe, melyek a modern védekezés követelményeinek felelnek meg.

Hazánkban az orvosok, tanítók, lelkészek, kisdézők, szülészok, általában mindazok kötelezetnek a községi vagy városi hatóságnak tudomására hozni a ragályos megbetegedést, akik arról hallomást szereznek vagy maguk látták a beteget. Egy (1894. B. M. 91,954. sz.) miniszteri rendelet szerint a következő 13 fertőző betegséget kell bejelenteni: 1. roncóló toroklob (difteria) és torokgyík (croup), 2. vörheny (Scharlach), 3. vereshimlő (kanyaró), 4. szamarhurut, 5. hólyagos himlő, 6. hasi hagymáz (tifusz), 7. kiütéses hagymáz, 8. vérhas (dysenteria), 9. ázsiai és honi kolera (cholera asiatica és nostras), 10. járványos fültömrigylob, 11. járványos agygerinc, agyhártyalob, 12. trachoma, 13. gyermekági láz.

A veszettségi esetek külön jelentenek be. Az első koleraeseteket a hatóság táviratilag juttatja a belügyminiszter tudomására; nyomban pedig ürüléket küld fel bakteriologiai vizsgálat végett. Szükség esetén a gyanús fertőző esetek is bejelentendők, ha kezdetben a kórisme kétes is volna, sőt minden intézkedés megteendő, hogy így lehetőleg az első eseteket izolálhassuk. Hiszen evidens, hogy a járványoknak legjobban az első esetek elnyomása által vehetjük lejelet.

Amint tudomására jutott az orvosnak valamely infektóziós megbetegedés, kötelessége a beteget izolálni és a fertőző csirákat idejében megsemmisíteni dezinfekció után.

Azon házat, melyben a beteg fekszik: „Itt ragályos beteg van, idegeneknek tilos a bemenet” című vörös cédulát ragaszt ki az eljárásság vagy hatóság figyel-

meztetésül, hogy itt az odatarozó egyének, orvosok és betegápolók kivételével belépni senkinek sem szabad. Ha nagy elterjedést a járvány, utcai biztosokat rendelnek ki a fenti rendelkezés betartásának ellenőrzéséül.

Ha a beteg otthon helyiség hiánya miatt (pl. difteriánál ha egyszobás lakásban 5 gyermek közül egy megbetegedett) nem izolálható, elszállítható a járványkórházba, amelyet újabban minden községben és városban jórészt felállítottak. Igen helyes, hogy a kormány csak a végső esetekben óhajtja a járványkórházat igénybe venni, mert ha minden esetet rögtön a kórházakba szállítanánk, ezen eljárás különösen az alsóbb osztályoknál a betegség eltitkolására vezetne, mint ezt az 1892-iki titeli kolerajárványkor tapasztaltam. Ez okból sokszor az egész ház izolálásával megelégedtem és jó sikerrel.

Az izolálás abban áll, hogy a járványos betegségek első eseteit elzárjuk a külvilágtól, illetve az érintkezéstől és így a terjedés lehetőségét kizárjuk. Tagadhatlan, hogy ily módon sokszor sikerült egy-egy beteg esetet elnyomni. Az 1892. évi titeli kolerajárvány alatt egy titeli egyén Felső Kovilra ment, ahol másnap koleraiban megbetegedett. A beteg teljesen izolálva lett és több eset nem is fordult elő a községben. Csakhogy lehetnek a járvány terjedésének más okai is, mint a beteg egyén maga és akkor nem sokat fogunk az első eset izolálásával elérni, legfeljebb azt, hogy maga az első beteg nem terjeszti tovább a ragályt. Mondjuk, hogy X. községben difteria fordul elő, holott évek óta mentes volt ezen ragálytól a község. A beteg izolálódik, de minthogy a közeli szomszédközségből kapja a lakossága a tejet, amely a mi esetünkben a ragályozás okozója volt és inficiálta első betegünket is, nyilvánvalóvá válik, hogy mindazok ki vannak továbbra is téve a fertőzésnek, akik a szomszédos fertőző községi tejjel táplálkoznak. Az első eset izolálása pedig ilyen körülmények között nem fogja elejét venni a járvány keletkezésének.

Az izolálás által a ház lakóinak életmódját nagyban akadályozzuk; ez is a népet a betegség eltitkolására vezetheti. Egy bácsmezei községben az izolálás szigorú keresztülvitele miatt sokan tényleg nem hívták el a községi orvost betegükhöz, vagy a szomszéd község orvosához fordultak, aki saját érdekében nem jelentette be betegét az eljárásságnak. Egy német község a járvány elleni intézkedések miatt úgy meggyőltte orvosát, hogy a családok saját költségükön három évre egy magán orvost szerződésileg hívtak meg, úgy hogy a lelkiismeretes községi orvos elvesztette összes betegeit és kénytelen volt 400 frtnyi községi fizetéséből éledélni, miután sem az állam, sem a megye nem jutalmazta meg. Ezt bizonyítékul hozom fel a mellett, hogy mennyi küzdelembe kerül az alacsony műveltséggel bíró népnél az izolálás keresztülvitele.

Az izolálás tehát csak relatív értékű és nem szünteti meg mindig a fertőző betegség tovább terjedését; másrészt pedig a szegénység és a lakások túlműveltsége nagyban akadályozzák pontos keresztülvitelét.

A betegek szállítására célszerű kocsiakat készítenek, melyek könnyen dezinficiálhatók és ez okból tilos a fiakkerekeknek fertőző betegeket szállítani. Ha a járvány nagy mérvet ölt, a vásárok, népgyűlések, processziók, iskolák stb. beszüntethetők. A katonaságnál az egészséges csapatokat járványmentes vidékekre dislokálják. Szükség esetén egész lakások kiirtettek, katak, vízvezetékek elzártnak.

Az elhaltak gyorsan temetettnek el, lehetőleg hat óra alatt, koleraánál nyomban. A hullák karbolos lepedőkkel bevonatnak, a sir mészvízzel előbb felöntetik és aztán hantolandó el. A rokonokon kívül másnak tilos a temetésen résztvenni és elvetendő az a szokás, hogy ragályos betegségben elhalt ravatalát az ismerősök is felkeresik, vagy temetésén az iskolás gyermekek is részt vesznek.

Az iskolából ragályos betegségben szenvedő kitalítatik; és ezen tilalom a hozzátartozó gyermekekre is kiterjesztendő. A gyógyult gyermekek gyógyulásiukról számított négy-hat hét után bocsátandók ismét az iskolába.

Valamely iskolának bezáratását az alispán rendeli el a szolgabírósg jelentésére. — Kolera, vörheny, difteria és himlőnél szoktuk az iskolát bezárni, míg számárhurutnál, kanyarónál ritkábban. A trachomás betegek az iskola látogatásától mindaddig eltiltatnak, míg szemük váladéka fertőző; aztán külön padba illettik őket. A legtöbb iskolában a községi, magasabb intézeteknél külön intézeti orvosok ellenőrzik a fertőző betegségek körül intézkedéseket a tanítók, tanárok és a családok támogatásával.

(Vége köv.)

Ujdonságok.

Főispáni ebéd. Vojnits István főispán a f. hó 22-én tartott megyei közgyűlés alkalmából ebédet adott, melyre hivatalosak voltak: Bertolino Sándor, Blumenthal Károly, Buday Pál, Császár Péter, Deák Zsigmond, id. Erl János, Fejér Gyula, dr. Frank Mihály, Gräff Nikáz, Györfly Géza, Halm Ervin, dr. Hoffmann Károly, Hoffmann Frigyes, Karácson Gyula, Karvazy József, Kobut Henrik, Kuluncsis Agoston, dr. Kardos Kálmán, Latinovits János, Maison Mihály, Mihályi János, dr. Molnár Károly, Pribil Ernő, Poppovits Sebő, dr. Rátai József, Raab Béla, Robonczy Lőrinc, Siskovits Tamás, Szalay Károly, Szemző István, Szemző Gyula, Szemző Károly, Szűcs Károly, Tárcazy Dezső, ifj. Vojnits István, Városvy László, Zákó Milán.

Kinevezés. Ofélsége a király Gombár Gyula szolnoki törvényszéki jegyzőt a szabadkai kir. törvényszékhez albróvá nevezte ki.

Kinevezés. Dr. Vojnits Oszkár tiszteletbeli miniszteri fogalmazóvá nevezetett ki.

Kinevezés. Szeghy Lajos újvidéki törvényszéki aljegyző a palánkai kir. járásbíróshoz albróvá nevezetett ki.

Áthelyezés. Eibl Géza nagyszentmiklósi aljárásbíró a topolyai kir. járásbíróshoz helyeztetett át.

Berendelés. A m. kir. igazságügyminiszter dr. Longauer Ferenc szabadkai kir. járásbírósi albrót a szegedi kir. ítélőtáblához tanácsjegyzőül rendelte be.

A Fernbach-család jótékonyága. Mult számunkban említettük már, hogy a Fernbach-család az apatini szegények javára 1000 frtot adományoztak. Mint most értesülünk, a zombori szegényeket is hasonló jótékonyágban részesítették; ezek javára is 1000 frtot adtak.

bori e
müke
keze
meg z
szövet
Mór ig
fálva
meg.
nyozza
szövet
könyv
tassé
tároza
felova
mely
igazga
tisztvis
kiemel
1.850
az 5 é
lékot
tagjain
ho 3 a
sorozat
jainak
meg. M
Mór, s
kinek a
Bittern
József
Ottó, M
Radics
Ugry M
Pöttög
Schmid
Ferenc
Heinec
József.
tanusít
A
zombor
emele i
a szeg
tartozó
N
tanulje
100 fr
alapít
Ernö v
pénztári
lárdá al
J
egylet a
A
stilet bá
eredm
mintegy
pulykák
vállás k
családtá
tűzoltó
J
kath. ré
El
magyar
Sződonia
A
miniszter
vezetővé
vezető-
nevezte
J
kath. kö
Ne
scher Mi
Vámosch
lakosok
megenge
Ke
a szeg
február
zártkört
Er
nél a leg
iratók
mutand
orvosi ol
Gy
családját
m.) jegy
rövid sz
gyászba
Ju
társulat k
nagyon
közönsé
az alvilg
E
főkönyve
leányat,
Va
Szerdán
ugynevez
két lovat
mint a lo
rekei alu
hajtotta,
uton mag
érték az
odaérkez
volt leere
menekült
csiből az
Né
Ferenc ó.
átváltotta
Ver
ter a vert
kért átvál
Az
ről írják:
rendkívül

Műkedvelői előadás. A nemrég alakult zombori szerb négyzet március hó 6-án táncal egybekötött műkedvelői előadást rendez.

Közügyülés. A zombori első önszegélyző-szövetkezet vasárnap, folyó hó 21-én délelőtt 9 órakor tartotta meg az intézet helyiségében rendes évi közgyűlését a szövetkezeti tagok élénk érdeklődése mellett. Tárczay Mór igazgató a közgyűlés határozatképességét konstatálván, a közgyűlés elnökévé Dekker Pál választotta meg. Dekker Pál a közgyűlést megnyitja és indítványozza, hogy Tárczay Mór igazgatónak, valamint a szövetkezet tisztviselőinek ügybuzgó működéséért jegyzőkönyvileg megörökítendő köszönet és elismerés szavazzassék, mely indítványt a közgyűlés közhelyesléssel határozattá emelt. Ezután Trischler Károly egyleti jegyző felolvasta az igazgatóság jelentését a múlt falgalmi évről, mely egyhangulag jóváhagyott és a fölmentvény az igazgatóságnak, felügyelő-bizottságnak és szövetkezet tisztviselőinek megadatott. Az igazgatósági jelentésből kiemeljük, hogy az összforgalom a lefolyt üzleti évben 1.850,422 frt 54 krt tett ki és az elért tiszta nyeresemény az 5 éven át befizetett 52 frt után 10 frt 50 kr osztalékokat eredményezett, a mely a felosztalott XII. ciklus tagjainak a törzsbetéttel együtt már folyó évi március hó 3-án és következő napjaiban lesz kifizetve. A tárgysorozatnak a szövetkezet üzletmenetére vonatkozó pontjainak letárgyalása után a szövetkezeti tisztújítás ejtetett meg. Megválasztottak egyhangulag: igazgatóul Tárczay Mór, ki a szövetkezetet már számos éven át vezeti és a kinek az intézet felvirágzása köszönhető. Aligazgatóul Bittermann Nándor. Igazgatósági tagokul: ifj. Bosnyák József, dr. Hirman Ferenc, Jakobcsits Mihály, Halm Ottó, Mayer István, Lossevitcs Jakab, Pekánovits András, Radicevitcs Sándor, Tápay Ágoston, Trischler Ferenc, Ugyri Mihály, Zomborcsevits György, Jankovits Dusan. Pótagokul: Trischler Gyula, Czervenkovits Sándor, Schmidt György, Stebler János, Horvátovits Sztipó, Jauch Ferenc. A felügyelő-bizottság tagjainul: Malesevitcs Miklós, Heinz Kálmán, Raab Béla, Hoffmann Károly, Butkovits József. Végül Tárczay Mór igazgató a személye iránti tanúsított bizalmat megköszönvén, a közgyűlés véget ért.

Altisztek bálja. A folyó hó 20-án megtartott zombori altisztek bálja kitünően sikerült. A Vadászoktör emeleti termei zsúfolásig megteltek közönséggel. A bálon a szegedi honvédeknek játszott, amely négy napi itt tartózkodás után vasárnap tért vissza Szegedre.

Nemes lelkű urnó. Özvegy Koczik Pálné szép tanújelét adta nemes lelkűségének; a napokban ugyanis 100 frttal belépett a zombori kaszinó-egyleti dalárda alapító tagjai közé. — Itt jegyezzük meg, hogy Pribil Ernő vármegyei főjegyző és Husveth Károly takarékpénztári könyvelő 50—50 frttal szintén beléptek a dalárda alapító tagjainak sorába.

Jóváhagyás. A belügyminiszter a futaki kaszinó-egylet alapszabályait jóváhagyta.

A szegényeknek. Az önkéntes tűzoltó-egylet bálja a zombori szegények számára is örömmel eredményezett. Ugyanis a megmaradt ételek, és pedig mintegy 48 egész kenyér, több egész sonka, egész stilt pulykák, főtt és stilt husok a negyedesterek által vallás különbség nélkül összeirt 30 szegény család (115 családtag) között a családok nagyságához arányitva a tűzoltó-óránán szétosztatták.

Jóváhagyás. A belügyminiszter az adai róm. kath. népkör alapszabályait jóváhagyta.

Eljegyzés. Gombos Henrik az ó-becsei első magyar takaréktár segédkönyvvezetője eljegyezte Müller Sidónia kisasszonyt.

Anyakönyvvezetők Ujvidéken. A belügyminiszter az ujvidéki anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé Profuma Béla városi főjegyzőt, első anyakönyvvezető-helyettesévé Marczekovich Imre városi aljegyzőt nevezte ki.

Jóváhagyás. A belügyminiszter a vajszkai róm. kath. kör alapszabályait jóváhagyta.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter Vámoscher Mihály, Vámoscher Manó és kk. gyermekei, Ugyri Vámoscher Samu és kk. gyermekei priglevecsa-szt-iváni lakosok vezetékeinek „Vámosi“-ra kért átváltoztatását megengedte.

Kereskedők bálja. A csantavéri kereskedők a szegény iskolás gyermekek felruházására folyó évi február hó 25-én este 8 órakor Bagi Pál termeiben zártkörű bált rendeznek.

Értesítés. A szegedi m. kir. bábaképző intézetnél a legközelebbi magyar-német tanfolyamra való beiratások március 1-től 10-ig tartanak. A felvételnél bemutatandó okiratok: keresztlevel, illetőségi, erkölcsi és orvosi okiratok.

Gyászhir. Hartmann János ujsóóvéi jegyzőt és családját súlyos csapás érte. Zsoldos József taápi (Győr m.) jegyző, Hartmann János Erzsike leányának vőlegénye rövid szenvedés után életének 27. évében elhunyt. A gyászba borult család iránt általános a részvétel.

Jutalomjáték. Szerdán Szelényi Emiliának a társulat kitünő komikájának lesz a jutalomjátéka. Szelényi nagyon megnevetette a közönséget, illő, hogy most a közönség szerezzen neki vig napot. Színre kerül Orpheus az alvilágban.

Eljegyzés. Kunhegyi Ferenc az export-malom főkönyvelője eljegyezte Spitzer Jakab helybeli kereskedő leányát, Caesarine kisasszonyt.

Vasuti szerencsétlenség. Szabadkáról írják: Szerdán reggel 5 órakor a Zomborba induló vonat az ugynevezett bajai szőlők közti átjárónál egy kocsi s két lovat elgázolt még pedig annyira, hogy egy kocsi s két lovat darabokban szedték ki a mozdony kezei alul. A lovakat darabokban szedték ki a mozdony kezei alul. A lovakat Krizsán Istvánné szűl. Balázs Viktor hajtotta, de ő a kocsin elaludt s így a lovak az ismert uton maguktól lassan baktak a város felé s ép akkor érték az átjáró vasuti vágányokra, midőn a személyvonat odaérkezett. A vasuti ör is elaludt, a sorompó tehát nem volt leeresztve. Az asszony a biztos haláltól csak ny menekült meg, hogy őt a mozdony erős lökése a kocsiból az árokba dobta. A vizsgálat folyamatban van.

Névváltoztatás. A belügyminiszter Gubánits Ferenc ó-becsei lakos vezetékevének „Göndür“-re kért átváltoztatását megengedte.

Verbász állomás. A kereskedelemügyi miniszter a verbász-kulai vasúti állomás nevének „Verbász“-ra kért átváltoztatását megengedte.

Az újvidék—titel—ó-becsei vasut. Titelről írják: Titel közég képviselőtestülete f. hó 19-én rendkívüli gyűlést tartott, melynek egyedüli tárgyát a

már két év óta szóban levő újvidék—titel—ó-becsei vasut kiépítésének ügye képezte. A nagy érdeklődés mellett tartott gyűlést Szemző János főszolgabíró megnyitván, röviden előadta, hogy a vasut ügyében sokak óhajához képest újabb mozgalom indítandó meg főleg Titel részéről. Erre Sztepanov Emil élénk helyeslés mellett indítványozta, hogy mihamarabb egy bizottság mellett indítványozza, hogy a vasut ügyében azon kérelemmel, hogy megegyezzen a főispánhoz és alispánhoz azon kérelemmel, hogy miután a főispán a múlt nyáron ez ügyben már nála járt küldöttségnek pártfogását megígérte s a két engedményes, grf. Leiningen és Zákó között egyezséget létesített; miután mégis az azóta elmúlt hét hónap alatt az ügy semmit sem haladt előbbre, a mely késedelemben Titel és vidéke legvitalisabb érdekeinek egyikét látja veszélyeztetve: kegyeskedjék úgy a főispán mint alispán az ügy sikeres és mielőbbi megoldása iránt határozottan intézkedni. A lelkesedéssel fogadott indítvány rögtön érvényre is jutott, mert a kiküldött három tagú bizottság még az nap megindult Zomborba. Titel nagy reményt fűz ezen újabb kérelem kedvező elintézéséhez, mi ha nem teljedne, egy újabb mozgalom van tervbe véve. Az ugyszólván elkezeredett titeliek ismételt mozgalma valóban nagyon érthető és jogosult; mert a hol annyi hivatal csoportosul a lélekszám arányához képest, a mennyi nemcsak Bács megye, de az ország területén is egy ötödél ezer lakost számláló községben aligha létezik, a hol a megyében legközelebb eső újvidéki vasuti állomáshoz most 10—12 órai kinos kocsiassal melletti juthatni, a hol a kisebb-nagyobb tiszai jégzajlások idején 5—6 napig nem érintkeznek lapok, sőt a szomszédoktól kildött levelek 3—4 nap alatt érkeznek csak Titelre; ott a második ezredévben talán lehet komolyan egy vasutért fohászokdni.

Farsangi dal- és táncestély. A zombori kaszinó-egyleti dalárda fennállása huszonötödik évében 1897-ik évi március hó 20-án (huszagyó kedden) a Vadászoktör szállóház termeiben farsangi dal- és táncestélyt rendez. Műsor: 1. Bordial rezgő-polka. Matzger F., férfikarra, pohársengéssel, zongorán kíséri Travnyik Béla. 2. „Szoknyás gigerlik.“ Zongorakísérettel előadja Rajcsich László. 3. Az „Esludiantina Espagnola“ fellépte. 4. Nápolyi olasz dalok. 5. Műszavalt. Elköveti Szeredy Átilla. Végeztül: a zombori első mentő-egyesület közreműködésével előadásra kerül itt először: Eduardo e Cuniguada. Opera tragica in un' atto. Libretto e musica da Giuseppe Pibrio. Personae: Cavaliere Snuggi, signor del castello — Sgr. Stefano Malio. Cuniguada, di lui figlia — Sgrina Giuseppina Maggerio. Cavaliere Eduardo, amante di Cuniguada — Sgr. Beppo Stodachino. Cavaliere Adubrando, il rivale — Sgr. Luigi Sachagione. L'azione si giuoca nella fioreczenza del medio evo. — Belépő-jegyek 1 frtjával Sztirlich Zsigmond ur kereskedésében előre is válthatók. Pártoló tagok a tagsági jegy első szelvényével ráfizetés nélkül válthatnak jegyet. Kezdeté esti 8 órakor.

Felülfizetések. Az ó-morovicai önkéntes tűzoltó-egylet f. hó 14-én igen sikerült bált rendezett. Az összes bevétel 40 frt volt. Felülfizettek: Oblát Nánán 1 frt, Mang István 1 frt, Fejős Lajos 50 kr, Ifju Anna 50 kr, Sumacher Károly 30 kr, Csákvári Lajos 50 kr, Kovács Gyuláné 30 kr, Juhász János 50 kr, Bányai Sándor 1 frt, Kovács Elek (Pacsér) 50 kr, Kunszabó Antal 50 kr, Csákvári József 50 kr.

Szintársulatunk nyara. Mint a „Hódmező-Vásárhely“ február 18-iki száma írja, Hmvasárhely és Szentos városok 4 hónapos szövetkezeti idejére az engedélyt a szövetkezeti bizottság egyhangulag igazgatóknak, Kunhegyi Miklósnak javasolta. Pályáztak meg: Tiszai, Halmi, Peterdi és Bezanek igazgatók. Hmvasárhely az idén 25,000 frt költséggel díszes szinkört épít. Kunhegyi husvétkor Szolnokon kezdi az idejnt, hol június 1-ig marad, a nyár többi részét fenti városokban tölti. Miként a lap írja, a bizottság a társulatok betervezett névsora szerint a miénket jelezte a legjobbnak.

Halpaprikás. Huk Ede vendéglős a „Két fekete ló“-hoz címzett vendéglőjében folyó évi március hó 3-án, hamvazó szerdán, esti 7 órakor halpaprikást rendez. Egy teríték ára 1 frt.

A kereskedelmi és iparkamara ülése. A szegedi kereskedelmi és iparkamara 1897. évi február hó 26-án (pénteken) d. u. 4^{1/2} órakor ülést tart. Az ülés a következő: I. A jegyzőkönyv hiteltesítésére két tag kiküldés. II. Elnöki jelentések. III. Titkári jelentés az iroda tevékenységéről. IV. Interpellációk és indítványok. V. A kereskedelemügyi miniszter ur 73,194 számú leirata az iparoktatási tanintézeteket végzett növendékek alkalmaztatása ügyében. (Az iparosztály javaslatával.) VI. Az országos iparegyesület 152. számú átirata, az osztrák iparnak a hazai közszállításoknál való egyenjogúsítása elleni állásfoglalásról. (Az iparosztály javaslatával.) VII. Az orsz. iparegyesület 212. számú átirata az 1896. évi szept. 21—23-ik napjain tartott ipari kongresszus határozatainak támogatása ügyében. (Az iparosztály javaslatával.) VIII. A miskolci kamara átirata a a közgazdasági előadói intézmény reformja tárgyában. (Az elnökség javaslatával.) IX. A pozsonyi kamara átirata a m. kir. adóhivataloknak a postatakarékpénztár Check- és Clearing forgalmába való bevonása tárgyában. (A kereskedelmi osztály javaslatával.) X. A szegedi állami fa- és fémipari szakiskola felügyelő bizottsági elnökének átirata az iparos segédek szakrajztanfolyamának segélyezéséről. (Az iparosztály javaslatával.) XI. Az elnökség jelentése a szegedi kamarai kerület szövőiparosainak szövetkezete ügyében tett fölterjesztéséről.

Táncevigalom. Mint Bikityről írják, folyó hó 6-án az ottani iparosok az általuk alakítandó olvasókör javára egy igen sikerült táncevigalmat rendeztek, melynél a közönség egész másnap reggelig a legkedélyesebb hangulatban elmulatott. Felülfizetések: Siskovits Tamás 4 frt 50 kr, Latinovits Géza 1 frt 50 kr, Szmolensky Gábor, Perlesz Manó és Schön Ábrahám 1—1 frt, Wilest Jenő, Nicser Nándor, Csapláros Imre, Albert Vendel, Fleisher Vendel, Unger Boldizsár. Vidákovits Balázs, Michler József, Fuller András, Schveinpert Pál, Burg Károly, Posta Antal és Boché Miksa 50—50 kr, Reisch József 40 kr, Weisz János és Slezák Sándor 30 kr, Wóli György (Baja) 10 kr.

Álmában beszélő férj. A feleség: Milyen borzasztó szokásod az, hogy folytonosan álmodban beszélsz! A férj: De édesem, ez az egyetlen idő, a mikor szóhoz hagysz jutni.

A szél sebessége. Piquet, a párisi meteorológiai állomás igazgatója, közli a szél sebességéről tett legújabb megfigyeléseit. Kis szellő 90 m., enyhe szél 360 m.,

erősebb szél 480 m., egészen erős szél 900 m., vihar 1300 m., erős vihar 2100 m., orkán 2400 méternyi utat tesz meg percenkint.

Atyjának gyilkosa. Simonovics József bajai molnár iparos f. hó 17-én Schaffer Sándor korcsmájában mulatott. Estefelé 21 éves Antal fia felkereste az atyját és vele néhány pohár bort elfogyasztva, haza mentek. Otthon a férj a nejtől pénzt kért, de mivel az nem volt hajlandó adni, Simonovics József a nejtével civakodott, majd torkon ragadta, fojtogatta és baltával fejbe akarta ütni, a mikor szomszédja Pichler Mihály épp a szobába lépett és a felemelt baltát Simonovics József kezéből kivette. Simonovics Antal erre Pichlert kiteszítgálta a szobából, mondván: „majd elbánok én vele,“ baltát fogott s azzal több ütést mért az atyja fejére, ki eszméletlenül rogyott a földre és még azon éjjel meghalt. Az apagyilkos fut a rendőrség röviddel a tett után letartóztatta és átszolgáltatta a kir. bíróságnak. A fiu azt hozza fel mehetségtül, hogy az atyja az anyját akarta agyonütni, tehát elvette tőle a baltát és anyját védte meg.

Színház.

Szókimondó asszonyság.

Péntek, február 19.

Kápolnai Irén jutalomjátéka volt. Jutalomról ugyan nem lehetett szó, mert közönség igen győren volt, amit egyedül az előtte való nap lezajlott bálnak és ugyanazon este megtartott katonai hangversenynek tulajdoníthatunk. A csekélyszámu nézők élvezetes estét töltöttek el és a közönség kedvencét Kápolnai Irént jelenetről-jelenetre elárasztá elismerése jeleivel. A jutalmazandó egy szép elővirág koszorút kapott.

Kápolnai Irén szókimondó asszonysága művészi alakítás volt, az ó finom művészi egyéniségét, tapintatos diskrétségét öntötte bele a szabadszáju hajdani mosonói etikett ellenes viselkedésébe a nélkül, hogy ez természetes bájából és kedvességéből a legparányibbat is veszített volna.

Kemény (Napoleon) szintén jó alakítást nyújtott és pompás, találó maszkiájával már megjelenésekor zajos hatást tett.

Holéczy Ilona (Mária Carolina) és V. Takács Mari (Elis) ugy Leóvey (Sefebre), Palágyi (Neipeig) és Rátkay (Fouche) jok voltak, mint mindig.

Kár, hogy az összevágó előadást az „Elefant“ éterméből áthangzó katonazene minduntalan bántólag zavarta.

t. k.

Nap és hold.

Szombat, február 20.

Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerző: Lequoc. Egy kótára tett tragikomikus história, melynek meséje nincs, csak szép fülbé mázó szöveg.

Manola szerepében Reviczky Etel, mint vendég lépett fel. Ugy halljuk, hogy ő lesz a jövő szezon primadonnája. Szerepét általánosságban közmegeledésre játszotta meg, de részleteiben gyakorta kifogásolhatóan találtak, éneke azonban minden regiszterben elismerést és dicséretet érdemel.

Hevesy Janka (Beatrix) pompás verffel és pajzán-sággal énekelte végig szokatlanul zajos sikert érve el. Nógrádi (Miguel) szerepét derekasan töltötte be, a kiről ezt bármikor elmondhatjuk.

Kiváló volt még Kömley (Don Braseró) és Ferenzi (Picrates), kik bohóságokkal közderülttséget kellettek. Rátkai (Don Degomez) pompás álmos államférfi volt.

t. k.

A vereshaju.

Vasárnap, február 21.

Népszimű, írta: Lukácsy Sándor. E darabban az új primadonna-jelölt, mint népszimű énekesnő mutatta meg magát. Szépen előadott népdalaival nagy sikert és tetszést aratott és a mi nálunk szokatlan énekszámait többször meg kellett újránia. Gyönyörű hanggal rendelkezik, de szinpad mozgásába egy csepp non chalancot sem tud önteni; és ezért mai alakításából hiányzott a népelet frissesége, a mi pedig egy oly szerepben, mint Szilaj Kata — a földolgo.

Mellette kiváltak jó játékkal és szép énekükkel Kemény (András) és Nógrádi (Ferde), utóbbi szépen érzellemmel előadott dalait többször meg kellett ismételn.

Kitünő volt Rátkai (Keszeg Mihály) is, Ferenzi (Veréb Jankó) azonban csak tulzásaival és rögtönzéseivel hatott. Jobb lett volna, ha e szerepet, mint a szinlap jelzé, Kömlei játszotta volna el.

Pálfi e törekvő fiatal színész Bálint szerepében teljesen megfelelő volt.

Szelényi Emilia (Sári) pedig egy tőrül metszett népies alakot mutatott be és ugy maszkiájával, mint komikus játékaival sok tapsot aratott.

Tomcsányi Ruzsi (Zsófi) játéka megfelelő volt, de ruhája nem egy tiszamenti faluba, hanem a szalonba való. Lipcsey József (Szemes Borcsa) és V. Takács Mari (Csinos Julcsa) helyes felfogással játszották el szerepüket.

A rendezés igen sikerült volt.

t. k.

K. Tarnay Leona jutalomjátéka.

Rendkívül élvezetes és felette érdekes színházi estére van kilátása jövő vasárnap február hó 28-án a zombori színházlátogató közönségnek, a mely a tehetéseket mindig fölkarolta és a mely a magasabb mű-élvezeteket iránt mindig nagy előszeretettel viseltetett.

Kömleyné Tarnay Leonának a zombori színház kedves és nagy tehetségű primadonnájának a mondott este lesz a jutalomjátéka.

Aki ismeri K. Tarnay Leonának valóban kiváló tehetségét, az meg van győződve arról, hogy „a bubos pacsirta“ szerepében egyiket fogja nyújtani a legfényesebb alakításoknak. Ő e szezonon keresztül olyan alakításokat produkált, a melyek még élénk emlékezetében vannak a közönségnek és ez okozta azt, hogy színházlátogató körökben már most mozgalom indult meg az iránt, hogy jutalomjátéka fényesen sikerüljön.

Mi a magunk részéről, — a mikor konstatáljuk, hogy a közönségnek élvezetes estére van kilátása — a legmelegebben ajánljuk őt a színházlátogató közönség figyelmébe.

t. k.

Járási bál.

— Saját tudósítónktól. —

Ritka jelenség az, melyet a folyó hó 14-én tartott „Járási bál” mutatott Titelen.

Kezdeményezésében is igen szép eszme volt, valószínűsége pedig páratlanul áll az eddigi titeli táncvígalmak fölött úgy anyagi, mint erkölcsi sikerben.

Kevés hely lehet az országban és Bácskán kívül talán nincsen is hely, ahol ilyen címmel s főleg ennek a címnek valóban intenzíve és exkluzíve megfelelően ilyen farsangi mulatságot lehetne rendezni, létesíteni.

Ezen a járási bálon nemcsak Titelen összes tánc- és mulatóképes polgára, intelligenciája vett akut részt, hanem jelen voltak, közreműködtek az egész járás képviselői: a faluk világi papjai, a jegyzők és segédjegyzők s rajtuk kívül mások is.

A cigányzene is Temerinből jött. S mikor az első ropogós csárdást rázendítette a Rigó Jancsi bandája: a diszes, fényes zsufolt teremben csak úgy hullámzott a növekedő jó kedve, mintha annak a talp alá szóló bácskai nótának csak a végén volna az eleje.

Igaz, a kezdetnél nem lehetünk a végén s a végén az elején, de valóban úgy tetszett, mintha éjfél előtt és éjfél után s éjfél után és éjfél előtt és még reggel is este volnánk, hacsak a felkelő nap sugára valami szokatlanabb fényt nem szór vala be a bál terembe, ami aztán 8 órákor ide-oda mindnyájunkat szétosztott.

Ha a báloknak történetirója volna, erről a titeli járási bárlól lelkiismerete nyugalmáért azt kellene följegyezni vastag betűkkel, hogy ilyen még Titelen soha, soha sem volt. És ennek a történetirónak nem kellene félnie kritikustól, hiszen ekkép csak a közleménynek általános nyilvánítását nyomtatná le mindannyinak megelégedésére hiven, igazán! Az egyesek pedig úgy se mondhatnának egyebet, csak annyit, hogy: „Soha még ennyit így nem mulattam! Eljen a járási bál!”

Minden eszmének kezdeményezője van és kell hogy legyen. Ennek a járási bál szép eszméjének is volt kezdeményezője: Szemző János főszolgabíró személyében. S ha valaha, úgy most mutatta meg igazán Szemző főszolgabíró, hogy nemcsak a járásában kitűnő adminisztrátor, hanem a társas életben, a bálokban is. Ezuttal is ő vetette föl az eszmét és ő is valószínűleg megjegyzőivel, tisztviselőivel, a titeli intelligenciák közreműködésével azzal a közhasznú szép céllal, hogy azok számára is juttasson az örömből, akiknek életéről a sors talán elfeledte a vigalmat. S ha a bál sikerének érdeméhez érdemről is szólhatunk, az első sorban Szemzőt illeti. De érdem illeti magát a nagyszámu rendezőset is elnökei, alelnökeivel, igazgatóival, pénztárosával, titkárával, bizottsági tagokkal azért a tevékenységért, melylyel a bál birneves sikerét minden tekintetben előmozdítani törekedtek. Am azonban a legfőbb érdem mégis csak azoké, akiket a legfőbbképpen illet: a nők! Hölgyek! Ok a bálnak tündérei, angyalai, habogya egy-egy hajlekony szívnek ördögei lesznek is. Neveiket, amint tudjuk, ide is írjuk, hadd gyönyörködjenek benne, ha úgy tetszik, azok is, akik táncaikban, virgadó kedvükben nem is gyönyörködhetnek, úgy amiképp mi, akiknek kellemükkel, bájaikkal ezt a járási bált örökre emlékeztessék, örökre kedves emlékké varázsozták.

Asszonyok: Abauerne, Alexitsné, Baderlitzáné, Barényiné, Blázekné, Berovszkyné, Bajazetovné, Darnayné, Dimitrievitsné, Gászner Lajosné, Holdné, Jánne, Janitsné, Jankovitsné, Jozsáné, Kehrerné, Kloppné, Kunsztné, Laczkovitsné, Markovitsné, Mauerné, Nacsáné, Nagyné, öz. Neuhoferné, Neujarne, Nemptusákné, Nonnenmacherne, Praksné, Ranczingerne, Schmidtmayer Andrásné és Jaoune, Szabóné, Szedmakovné, Szemzőné, Szűcsné, Szekulicsné, dr. Thurszkyné, Turzóné, Vecseyne, Vracsaricsné, Vucsetitsné és Zsuljevitsné.

Hölgyek: Alexits Anna, Csordás Antónia, Gászner Ella és Mariska, Neuhofér Vilma és Paula, Rehá Ida és Örszike, Salamon Anna, Szabó Iluska, Vracsarits Vukica és Zsuljevits Margit.

Az első és második négyest 46 pár járta. A bál tiszta jövedelme 96 frt 74 kr. Felülfizettek, részint pedig adakoztak: Tóth Gyula 5 frt, Veszelinovits Milorád 1 frt, Bernheim Izidor 1 frt, Kohut Henrik 2 frt, Eremits Milán 2 frt, Fischer Samu 1 frt, Neuhausz Adolf 1 frt, Popov Novák 1 frt, Bertolino Sándor 2 frt, Szaich Gyula 2 frt, Sikoparia Dusan 1 frt, Budák György 1 frt, Steiger Gusztáv 1 frt, Karner Gottlieb 1 frt, Nikolis 1 frt, Lestyánszky Pál 2 frt, dr. Berger Jakab 5 frt, Vuits Milán 5 frt, Szagmajster János 5 frt, Jankovits M. Lázár kereskedésében elárúsított jegyeknél felülfizettek N. N.-ek 10 frt, Perkovác Ferenc 50 kr, Markovits János 1 frt, Nikovics Ede 2 frt, Vracsarits Gerő 1 frt, Ivanits István 2 frt, Bulya György 1 frt, Koller Károly 9 frt, Borovszky Ferenc 1 frt, Szemző János 8 frt, Blázek József 1 frt, Schmidtmayer testvérek 1 frt, Ranczinger András 50 kr, dr. Stein Jakab 1 frt, Szűcs Gyula 50 kr, Dimitrievits Vitályos 1 frt, Baderlicza György 2 frt, Klopp Károly 2 frt, Rác Eudre 1 frt, Kirschbaum Lajos 1 frt, Krudi Géza 4 frt.

CSARNOK.

Elváláskor.

(Ifjúkori emlékeimből)

Lágy esti szellő játszadozott
A tó hullámai fölött,
A nap utolsó fényugára
Aranyzsinben rajt tükrözött.

Kék volt az égnek boltozatja,
Bájos mosolygó a világ,
Mintha a szép viruló földön
Lakna csupán a boldogság.

Dertült madárdal fenn a fákon,
Hol halkan a lomb sutogott,
Mellettem a zöldellő parton
Könnyező szemmel álltál ott.

A tó mély csendjét felzavará
Egy gyorsan közelgő hajó,
Halvány ajkáról reszketően
Hangzott a szívrepesztő szó.

„Isten veled — nyujtsd a kezdet
En messze utra indulok,
Egy búcsú ez örök időre,
Mert visszatérni nem fogok.

Megyek — de lelkeim szép reményit
Azt eltemetve itt hagyom,
Vérző keblemből a szívemet...
Örökre néked áldozom.

Tekints reám mint haldoklóra,
Kin könnyit talán a gyónás,
En távozom, mert bön szeretlek,
De sorsom átka: lemondás.”

Lágy esti szellő játszadozott
Egy távozó bárka fölött,
Zúgó habokon esti fényben
Ott útra kelt a száműzött.

Szemem kísérté, mig homályba
Elrejté őt az alkonyat,
Búcsú szava rég sejtett titka
Szívembe vésvé ott maradt.

Ó boldogság szeretve lenni!
Ó megvalósult sejtelmek,
De fájdalom, midőn örökre
Könnyek közt elvesztettelek!

A szerelem a földi éden,
Ó rózsákat utunkra hint...
Adhat mennyei boldogságot...
De adhat is pokoli kint.

És szívem mindezt átérte,
Átérte egy perc alatt,
Szerelmi fűdőt elváláskor...
Hol kéj és bú közt megszakadt.

Grosschmid Mária.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ.

Köz- és váltó-üggyéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Eladó!

Élközfőzés miatt eladó az apafini utcai 675. számú ház 6 szobával, kerttel, továbbá a Sikara közelében levő 10 holdas szállás épületekkel, szőlővel és gyümölcsösök kertekkel, úgy 16 hold szántóföld, végre egy jó karban levő zongora, bútorok és egyéb házi felszerelések.

Értékesítést ad

Dalmay Pál,

1. Rókus és bezdáni-utca sarkán.

1508. szám kig. 1897.

Pályázati hirdetmény.

Kis-Hegyes községben rendszeresített II-od községi irnoki állás betöltése céljából pályázat nyitattik. Ezen állás javadalmazása 300 frt havi előleges részletekben a községi pénztárból.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy Bács-Bodrogh vármegye 6/887. közgy. sz. szabályrendelet 9. § értelmében felszerelt pályázati kérvényüket erkölcsi bizonylattal hozzám **folyo évi március hó 15-ig** annyival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Választási határidő utólag fog kitűzteni.

B. Topolya, 1897. február 17-én.

Császár Péter,
főszolgabíró.

3—1

482. szám 1897.

Halászlási jog haszonbérbeadási hirdetmény.

Alulirt hivatal részéről közbírré tétetik, hogy Plávna község határában a kincstári Duna és mocsárhalászlási jog alulirt erdőhivatal iródjában **1897. évi március hó 5-ik napjának d. e. 9 órákor** nyilvános árverés útján felsőbb jóvábagyás fentartása mellett f. évi április hó 1-től 1092. év március hó 31-ig terjedő időtartamra, az az öt évre 4300 frt évi haszonbér mint kiküldetési ár alapul vétele mellett haszonbérbe adadni fog.

Az árverési és szerződési feltételek az alulirt erdőhivatal és a palánkai m. kir. erdőgondnoknokságnál a szokásos hivatalos órákban megtudhatók.

Apatin, 1897. évi február hóban.

M. kir. erdőhivatal.

238. szám kig. 1897.

Hirdetmény.

Kunbaja község előjárósága részéről ezennel közbírré tétetik, hogy tenyésztésre nem alkalmas 1 bika és 2 drb sertésnek **folyo évi március hó 3. napján délelőtt 8 órákor** a községházánál nyilvános árverésen eladadni fog.

Kunbaján, 1897. évi február hó 20-án.

2—1

Az előjáróság.

Zembar. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvendéjéből

237. szám

1897.

Árlejtési hirdetmény.

A tekintes törvényhatósági bizottság az adai nagyvendőglő átalakítási és javítási munkálatokat 6454 frt 05 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munka kivitelének biztosítása céljából az **1897. évi március hó 1-5 napjának d. e. 9 órája** alulirt községi előjáróság helyiségében tartandó zárt és nyilvános versenytárgyalás hirdetik. A versenyzni óhajtok felhívtnak, hogy fentebbi munkálat végrehajtásának átvállalására vonatkozó zárt ajánlatokat az árlejtési feltételekben előirt 6454 frt 05 kr költségösszeg 10%-nak megfelelő bántópenz csatolása mellett **1897. február hó 28-án d. e. 9 óráig** a községi közigazgatási iktatónál annyival inkább adják be, mivel a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A nyilvánosan árlejtetni szándékozók az előírányzott összeg 10%-át az árlejtés alkalmával tartoznak készpénzben vagy elfogadható értékpapírban bántópenzzel letenni.

A szobán forgó munkákra vonatkozó tervek, költségvetések és feltételek a községi előjáróságnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Kelt Adán, 1897. február hó 11-én.

Aradszky Ulászló, **Wolf József,**
jegyző. 3—3 bíró.

1200. szám.

kig. 1897.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye palánkai járásába kebelzett Tovarisoa község rendőrállományában lekötésén folytán egy — évi 240 frt készpénz fizetéssel javadalmazott — gyalogrendőri állás ürült meg.

A pályázati kérvények **folyo évi március hó 1-éig** alulirt főszolgabíróhoz küldendők.

Pályázni szándékozók kötelesek igazolni, hogy:

- a) magyar honpolgárok,
- b) védkielvezettségüknek megfeleltek, 24-ik életévüket betöltötték, a 60-ik évüket pedig el nem érték,
- c) feddhetlen erkölcsűek és teljesen rovatlan előéletűek,
- d) teljesen egészségesek,
- e) írni, olvasni tudnak és a községben divó nyelvet szobán birják.

Palánkán, 1897. évi február hó 16-án.

Hipp Dezső,
főszolgabíró.

2—1

116. szám.

bv. 1897.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX t. c. 102. § a értelmében ezennel közbírré teszi, hogy a hódásági kir. járásbíró 213. számú végzése által dr. Legrand Ferenc hódásági ügyvéd által képviselt Kovács szül. Gyakovits Lyubica javára Gergurov Avram lality lakos ellen 1200 frt tőke, ennek 1894. évi április hó 1. napjától számított 5% kamatai és eddig összesen 33 frt 07 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felül foglalt és 1349 frtra becsült lovak, kocsi, buza, zab kukorica stbből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladhatók.

Mely árverésnek a 302/1897. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Lalityon alperes lakásán leendő eszközölésére **1897. évi március hó 9-ik napjának délután 2 órája** határidőül kitűzettek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX t. c. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is eladhatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Hódásághon, 1897. évi március hó 18-án.

Váczy János,
kir. bir. végrehajtó.

134. szám.

bv. 1897.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t. c. 102. § a értelmében ezennel közbírré teszi, hogy a zombori kir. törvényszék 299/polg. 1897. számú végzése által dr. Legrand Ferenc hódásági ügyvéd által képviselt Loretz Mátyas javára Treuer Ferenc hódásági lakos ellen 500 frt tőke, ennek 1896. évi december hó 21. napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 40 frt 45 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 441 frt 60 kr-ra becsült férfi nadrágok, férfi kabátok, szövet, szobabutor stbből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladhatók.

Mely árverésnek a 706. 1897. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Hódásághon alperes lakásán leendő eszközölésére **1897-ik évi március hó 6-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitűzettek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX t. c. 108. §-a értelmében legtöbbet ígérőknek becsáron alul is el fognak adatni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Hódásághon, 1897. évi február hó 18-án.

Váczy János,
kir. bir. végrehajtó.